

He tornat a fer els deures per tu

Amb motiu de la publicació d'un web dedicat a Fidel Trias, la seva filla evoca la figura del pintor sabadellenc

MARGARIDA TRIAS

La meua mare ens va despertar de matinada, als meus germans i a mi: el meu pare era al llit. Es moria. Ell ja ho havia assumit: sense recórrer a cap subterfugi havia dit que "sortiria de casa amb els peus per davant". Aquella matinada començava el final d'una vida, una vida breu però intensa. Perquè el meu pare vivia apassionadament. I tant com vivia la vida, la patia. Era la seva manera d'entendre-la; no en coneixia una altra. Perquè "els artistes són diferents", em deien els grans.

Ell em va ensenyar que s'ha de ser rigorós, exigent. I ell ho era. I amic dels amics, i ell ho era. I honest. I ell ho era. Devia ser aquesta honestetat la que moltes vegades l'havia obligat a estripar la tela del quadre que tot just havia acabat i a començar-lo de cap i de nou. "Ell va triar el camí de les dificultats, de la responsabilitat, i de mostrar, sense amagatalls intel·lectuals i amb honradesa, les seves possibilitats i limitacions", com va dir Antoni Vila-Arrufat.

Recordo les vegades que, en plena nit, es llevava, es vestia i se n'anava a pintar, endut, potser, per l'esperança de poder resoldre la decoració d'un mur o l'acabament d'un retrat que el mortificaven. Potser pensava que acabava de trobar la solució que havia esta buscant des de feia molt temps. Potser aquella nit coneixeria l'encert. Perquè la solució, com ell mateix deia, arriba treballant: "Tot això no és res, tot just començar, plantejar només. L'encert, el moment feliç, es dona — si es dona — després, gratuïtament, molt de tant en tant i entremig d'hores de feina".

El meu pare tenia l'estudi al mateix carrer on jo tenia el col·legi. A la mateixa casa on havia viscut de petit, al carrer de la Indústria. I en aquest mateix carrer vivia la meua mare quan es van conèixer. Els meus pares van trigar a casar-se perquè amb l'ofici de pintor era difícil mantenir una família. Però la meua mare, que sap el que vol, no va dubtar i, fent cas omís de les opinions contràries, va decidir que s'hi casaria. Van anar a viure de lloguer en un pis, no gaire lluny del col·legi.

El trànsit que hi havia aleshores no era el d'ara. Tot i això, molts dies, el meu pare m'acompanyava al col·legi. M'agafava la mà amb la seva mà: una mà grossa, una mà forta, una mà protectora. I pel camí, me l'estrenyia fort unes quantes vegades seguides i es colpejava la cama amb la seva mà i la meua entrellaçades; després em mirava als ulls amb una expressió somrient i

Vitralls de l'església de Sant Oleguer (Sabadell, 1960-1961)

expectant, buscant una confirmació. I jo li contestava que "també". Era el nostre llenguatge.

Tornant de col·legi jo esperava que arribés a casa per demanar-li que m'ajudés a fer els deures. Li agradava tot. Sabia matemàtiques, dominava la redacció i també el català: em tornava corregides les cartes que jo enviava a casa quan als estius anava de colònies. I li agradava ajudar-me a fer els deures: s'asseia al costat meu, a la taula del menjador, i repassava el que jo havia fet o em mirava atentament mentre escrivia. Quantes vegades havíem anat a dormir tard perquè s'havien d'acabar els deures! Jo havia de vigilar de no equivocar una sola lletra, perquè no em deixava que la ratllés: girava el full de la llibreta i em feia tornar a començar en un full blanc. Era la mateixa exigència que s'havia imposat a si mateix. Invariablement, cada vegada que acabava de fer els deures, el meu propòsit era ferm: "No tornaré a fer els deures amb tu".

El meu pare moria i jo ja no tindria ningú amb qui parlar el llenguatge de les mans mentre anava a col·legi. El meu pare moria i jo ja no tindria ningú amb qui fer els deures.

Ara, al cap dels anys, escric per fer-te present, perquè perduris en la memòria i perquè quedi constància que he tornat a fer els deures per tu.